

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 13^{ΗΣ} ΜΑΪΟΥ 1982

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΕΡΙΚΛΗ ΘΕΟΧΑΡΗ

ΙΑΤΡΙΚΗ.— «Τριχολογία», ὑπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Νικ. Κ. Λούρου*.

Ἐπιτρέψτε μου νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχή σας ἐπάνω στὴ σημασία ποὺ ἔχει ἀποκτήσει ἡ τρίχα σὰν μέσο κυρίως διαγνωστικό, σὲ πολλὲς ἀνώμαλες περιστάσεις ὑγείας, τόσο ὥστε νὰ ἔχει ἔτσι δημιουργηθεῖ ἓνας νέος κλάδος τῆς ἱατρικῆς, ἡ τριχολογία καὶ τὸ τριχορίζογραμμα.

Εἶναι βέβαια γνωστὸ σὲ ὅλους, ὅτι οἱ τρίχες ἀποτελοῦν εὐαίσθητη ἀπόληξη τοῦ σώματος, ποὺ συνηθίζουμε μάλιστα νὰ περιγράψουμε ὅτι «ὀρθώνονται» ἔμπρὸς σὲ καταπληκτικὲς περιπτώσεις καὶ περιστάσεις.

Ἡ τρίχα ἐμποτίζεται ἀπὸ δηλητήρια, ὅταν κυκλοφοροῦν στὸ αἷμα, καὶ συμπεριφέρεται ἀνάλογα σὲ καταστάσεις ὑγείας ἢ ἀρρώστειας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ζώου.

Ἀκόμα καὶ ψυχολογικὰ αἷτια ἐπηρεάζουν τὶς τρίχες καὶ στὰ ζῶα, ὅταν συναντιῶνται ὁ σκύλος μὲ τὴ γάτα! Καὶ μὲ τὴν ἡλικία στὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ καὶ στὰ ζῶα, οἱ τρίχες ἀποχρωματίζονται ὅταν λιγοστεύουν μερικὲς κληρονομικὲς βιοχημικὲς προϋποθέσεις ποὺ ὡς τότε τοὺς ἔδιναν τὸ χρῶμα τους καὶ τὴν ἀκμὴ τους.

Ἡ τρίχα ὅπου κι' ἂν φυτρώνει περιβάλλεται ἀπὸ ἓνα θυλάκιο ἐνῶ ἡ ρίζα τῆς ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ ἀγγειακὸ καὶ τὸ νευρικὸ σύστημα. Τὸ πάχος, τὸ χρῶμα καὶ ἡ εὐκαμψία τῆς ἀποτελοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ποὺ καθορίζονται ἀπὸ τὴ χημικὴ σύνθεσή τῆς (κερατίνη, ἀργινίνη, ἰστιδίνη, λυκίνη, καὶ κυστιδίνη). Σμηγματογόνοι ἀδένες προσφέρουν τὴν ἀπαραίτητη λίπανση καὶ προστασία.

* NIC. C. LOUROS, *Les poils*.

Τὸ σύνολο τῶν ιδιοτήτων τοῦ κύκλου τῆς τριχοφυΐας ἀποδίδει τὸ τριχορίζο-
γραμμα τοῦ van Seakt μὲ τὶς ποικιλίες του.

Ἐξ ὧν ἀναφέρονται ἐδῶ περιστασιακὰ καὶ χωρὶς πολλὰς λεπτομέρειες,
γιὰ νὰ παρουσιάσω τὴ σημασία τῆς τρίχας ἀκόμη καὶ στὴν ἐγκληματολογία. (Φάρ-
μακα, δηλητήρια, κλπ.) Πολλὰ βιολογικὰ ἢ χημικὰ στοιχεῖα μαζεύονται κάποτε
μέσα στὴν τρίχα σὲ ποσότητες 100 φορές μεγαλύτερες παρὰ στὸ αἷμα ἢ τὰ οὖρα
καὶ παραμένουν ἐκεῖ γιὰ μακρὸν χρονικὸ διάστημα. Ἐχει συζητηθεῖ ἡ ἐξέταση
τῶν τριχῶν τοῦ Ναπολέοντα, μὲ τὸ ἐνδεχόμενον ἐρώτημα παρουσίας ἀρσενικοῦ ἢ
ἄλλης αἰτίας γιὰ τὸ θάνατό του.

Ἡ τρίχα ἔχει ἀκόμη βαρομετρικὰς ιδιότητες ἀπέναντι στὴ μόλυνση τοῦ
περιβάλλοντος καὶ ἐξελίσσειται σήμερον σὲ καινούργιο διαγνωστικὸ μέσο ἐξαιρετι-
κῆς πρακτικῆς σημασίας.

Ἐτσι ἔρευνες σὲ παιδιατρικὰ Νοσοκομεῖα βροῆκαν ὅτι παιδιὰ μὲ κυστικὴ
ἰνομάτωση, παρουσιάζουν πέντε φορές περισσότερον νάτριο, ἐνῶ μόνον 10% περιέ-
χουν ἀσβέστιο οἱ τρίχες τους. Ἐκτιμώντας αὐτὰ τὰ διαγνωστικὰ εὐρήματα μπο-
ροῦν σήμερον οἱ παιδίατροι νὰ θεραπεύσουν ἔγκαιρα τὸ παιδί, πρὶν νὰ ἐξελιχθεῖ
ἐπικίνδυνα ἡ ἀρώστια.

Στρέφοντας τὴν προσοχὴ πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν τριχῶν, σὲ ὀρισμένες
περιστάσεις ξέρομε σήμερον πὼς σὲ ἀνώμαλη ἀπορρόφηση τῶν τροφῶν ἀπὸ τὸ
ἐντερικὸ σύστημα, οἱ τρίχες παρουσιάζουν μεγάλη ἐλάττωση τοῦ νατρίου, πὸν σὲ
φυσιολογικὴν κατάστασιν πρέπει νὰ εἶναι περίπου 4 φορές περισσότερον ἀπὸ τὸ
κάλιο. Μὲ τὴν κατάλληλη διατροφή οἱ ὄροι ἀναστρέφονται ἀμέσως μέσα στὴν
τρίχα, πὸν ἔτσι ἀποτελεῖ ἕναν εὐαίσθητο διαγνωστικὸ δείκτη.

Βρέθησαν ἀκόμα χαμηλὰ ἐπίπεδα μαγνησίου, καὶ ἀσβεστίου, στὴ φενυλκε-
τονουρία τῆς παιδικῆς ἡλικίας, πὸν καταντᾷ νόσος θανατηφόρα γιὰτὶ καταστρέ-
φει τὶς ἀμυντικὰς δυνάμεις καὶ προδιαθέτει ἔτσι στὶς μολύνσεις. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ
παρουσιάζουν καὶ διανοητικὴ καθυστέρηση.

Σὲ εἰδικὰς περιπτώσεις βρέθησαν μέσα στὴν τρίχα μεγάλες ποσότητες ἀπὸ
ψευδάργυρον. Ἀντίθετα σημαντικὴ ἐλάττωση ψευδάργυρου μέσα στὴν τρίχα
παρακολουθεῖ τὴ διανοητικὴ καθυστέρηση καὶ ἀναστολὴ στὴν ἀνάπτυξιν τῶν
γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ παιδιοῦ. Ἀλλὰ καὶ σχετικὴ ἐλάττωση τοῦ ψευδάργυρου
μέσα στὴν τρίχα προκαλεῖ καὶ ἀναστολὴ τῆς γεύσης, ὥστε συμπλήρωμα τῆς τρο-
φῆς μὲ ψευδάργυρον ἀμέσως ἐπαναφέρει τὴ γεύσιν.

Μὲ τὴ μελέτη τῶν τριχῶν ἔχει παρατηρηθεῖ πὼς στὸ νεανικὸ διαβήτη λεί-
πει σημαντικὰ τὸ χρώμιον, ἐνῶ ἀντίθετα στοὺς ἐνήλικες διαβητικὸς τὸ χρώμιον
δὲν λείπει ποτέ. Αὐτὰ τὰ εὐρήματα ἐνισχύουν τὴ σημερινὴ ἀντίληψιν ὅτι ὁ νεανι-

κός και ἐνήλικος διαβήτησ εἶναι χωριστὲς ἀσθένειες. Γιὰ τοῦτο στὶς Ἡνωμένεσ Πολιτεῖεσ συζητεῖται ἡ εἰσαγωγή ὑποχρεωτικῆσ ἐξέτασῆσ τῶν παιδικῶν τριχῶν γιὰ τὴν ἀνίχνευση καὶ τὴν πρόωμη θεραπεία τοῦ διαβήτη.

Ἄλλὰ ἡ ἔρευνα ἔχει προχωρήσει καὶ πρὸς τὶσ σχέσεισ τῆσ τρίχασ μὲ τὴ λειτουργία τοῦ ἐγκέφαλου τοῦ φυσιολογικοῦ ἀνθρώπου. Ἄγγλοι ἐπιστήμονεσ βρῆκαν στὴν τρίχα τοῦ φυσιολογικοῦ ἀνθρώπου, χαμηλὲσ ποσότητες καδμίου καὶ μαγνησίου, ἀλλὰ ἀντίθετα αὐξημένεσ μολύβδου καὶ σιδήρου, σὲ σχιζοφρενικοῦσ.

Αὐτὲσ οἱ ἔρευνεσ συμπληρῶνουσ προηγούμενεσ παρατηρήσεισ ὅτι τὸ γλωριοῦχο μαγνήσιο ἔχει κάποια εὐεργετικὴ ἐπίδραση σὲ ὀρισμένεσ μορφὲσ σχιζοφρένειασ.

Σχετικὲσ ἔρευνεσ ἔχουσ ἀποδείξει ὅτι οἱ τρίχεσ ἔξυπνων φοιτητῶν περιέχουσ περισσότερεσ ποσότητες ψευδαργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ ἀντίθετα χαμηλότερεσ ἰωδίου, καδμίου καὶ μολύβδου στοὺσ καθυστερημένουσ.

Ἐρευνεσ στὸ Πανεπιστήμιο McGill στὸ Μόντρεαλ, ἔδειξαν πῶσ ἐξετάζοντασ 14 στοιχεῖα στὰ μαλλιά τῶν μαθητῶν, κατόρθωσαν νὰ διακρίνουσ ὅτι τὰ εὐρήματα συμπίπτουσ μὲ τὴ διανοητικὴ τουσ ἐπίδοση. Μὲ τὴν κατάλληλη συμπληρωματικὴ διατροφή τῶν καθυστερημένων καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά τησ πού διαπιστώνεται ἀπάνω στὶσ τρίχεσ, αὐξήθησαν σημαντικὰ οἱ διανοητικὲσ ἱκανότητεσ τῶν μαθητῶν.

Τέλοσ ἐπισημαίνεται ὅτι στοὺσ προσεχεῖσ Ὀλυμπιακοῦσ Ἀγῶνεσ ἴσωσ ἀποφασιστεῖ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐξέταση τῶν τριχῶν τῶν ἀθλητῶν γιὰ νὰ ἐξακριβώνεται ὅτι δὲν ἔχουσ προσλάβει ἀπαγορευμένεσ οὐσίεσ.

Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι «διυλίζοντασ» ὄχι τὸν κῶνωπα, ἀλλὰ τὴ λεπτότερή του τρίχα, ἀνακαλύπτουμε διαγνωστικὰ μέσα ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἀνίχνευση τῶν νόσων πρὶν ἐκδηλωθοῦν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν εὐκόλο ἔλεγχο τῆσ πορείασ καὶ τῆσ θεραπευτικῆσ ἀπόδοσῆσ. Τέλοσ προγνωστικὰ καὶ προφυλακτικὰ μέσα μᾶσ προσφέρει ἡ τρίχα καὶ γιὰ τὸ σωματικὸ καὶ πνευματικὸ ἔλεγχο τῶν παιδιῶν, τῆσ διατροφῆσ τουσ καὶ τῆσ διανοητικῆσ τουσ ἐξέλιξησ.

Θὰ ἦταν παράλειψη ἂν δὲν ἀνάφερα ὅτι μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία, τὰ ἐμπεριστατωμένα πρακτικὰ τοῦ πρώτου διεθνοῦσ συνεδριοῦ εἰδικοῦ γιὰ τὴν τρίχα πού δημοσίευσε ὁ τακτικὸσ καθηγητῆσ τῆσ δερματολογίασ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου κ. Ὁρφανόσ, ἐπιφανὲσ σήμερα Ἑλληνασ δερματολόγοσ στὸ διεθνεῖ ὀρίζοντα, πού περιέχουσ τὴ σύγχρονη θέση τῆσ τριχολογίασ καὶ ἔτσι ὅλεσ τὶσ προϋποθέσεισ γιὰ παραπέρα ἔρευνεσ, πού τώρα βρίσκονταὶ ἀκόμα στὰ σπάργανα.

Γιὰ τοῦτο μὲ τὴν προτροπὴ μου καὶ τὶσ ὀδηγίεσ μου ὁ ὀφηγητῆσ κ. Ι. Γκαρᾶσ Διευθυντῆσ κλινικῆσ στὸν Ἅγιο Σάββα ἔχει ἀναλάβει νὰ ἐρευνήσει τὴν ἐνδε-

χόμενη σημασία τῆς τρίχας γιὰ τὴν πρόωμη ἀνίχνευση καὶ διάγνωση τοῦ καρκίνου γενικότερα καὶ ἴσως ἄλλων παθήσεων ποὺ εἶναι φανερὸ ὅτι ὀδηγεῖ σὲ θεραπευτικὴ αἰσιοδοξία. Ἐπάνω ὅμως σ' αὐτὴ τὴν ἔρευνα δὲ μπορεῖ νὰ ἀνακοινωθεῖ σήμερα παρὰ μόνο ἡ παροῦσα πρόωμη αὐτὴ ἀνακοίνωση καὶ ἡ παραπομπὴ σὲ ἐνδεχόμενες ἐλπίδες μας γιὰ τὸ μέλλον ποὺ θετικές ἢ ἀρνητικές, θὰ ἀνακοινωθοῦν ὅταν πρέπει. Εὐχαριστῶ τὸν τακτικὸ καθηγητὴ τῆς δερματολογίας κ. Ι. Στρατηγὸ γιὰ τὶς πολύτιμες σχετικὲς συμβουλές του.

Ὅπως δὴποτε ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἀφιερώνεται στὴ μνήμη τοῦ Γεωργίου Παπανικολάου, πρωτοπόρου ἀνιχνευτῆ τῶν παθήσεων. Τὰ 100 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννησή του, θὰ ἐορταστοῦν παγκόσμια στὸ ἔτος 1983, ποὺ θὰ φέρει τὸ ὄνομά του.

R É S U M É

Compte rendu des recherches chimico-experimentales sur l'importance du poil.

Ἐπὶ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Λούρου, ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Γεώργιος Μερίας εἶπεν τὰ ἑξῆς:

Εὐρίσκω ὅτι ὑπῆρξε πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ συναδέλφου κ. Λούρου ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅτι ἡ βιοχημικὴ ἐξέτασις τῶν τριχῶν διὰ διαπίστωσιν τῆς συγκεντρώσεώς των ἐπὶ διαφοροτάτων νόσων ἐνδέχεται νὰ εἶναι διαγνωστικῶς πολύτιμη.

Γνωρίζομεν τὰς ἀνωμαλίας τῆς τριχοφυΐας ἐπὶ διαφόρων νόσων, ὡς ὑπερτρίχωσιν ἢ ὑποτρίχωσιν.

Διερωτῶμαι ἂν αἱ μετρήσεις τῶν βιοχημικῶν παραγόντων εἶναι περισσότερον εὐαίσθητοι καὶ εἰδικαὶ ἀπὸ τὰς εἰς τὸ αἷμα.

Ὡς ἰσχυρίσθη ὁ κ. Λούρος πρόκειται περὶ ἀρχικῶν παρατηρήσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ὀδηγήσουν εἰς πολλὰς μελλοντικὰς ἐρεῦνας.